

Innehåll

1.1	Antalet ledamöter (5 kap 5-8 §§ KL)	3
1.2	Fullmäktiges presidium (5 kap 11 § KL)	3
1.2.1	Presidiets arbetsuppgifter (5 kap 72 § punkten 10 KL)	3
1.2.2	Särskilda yttranden (protokollsanteckning)	4
1.3	Tid och plats för sammanträdena (5 kap 12, 13 och 15 §§ KL)	4
1.3.1	Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde	5
1.4	Deltagande på distans	5
1.5	Ärenden och handlingar till sammanträdena	5
1.6	Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap 17-21 §§).....	6
1.7	Upprop	6
1.8	Protokolljusterare (5 kap 69 § KL)	6
1.9	Turordning för handläggning av ärendena.....	7
1.10	Yttranderätt vid sammanträdena (4 kap 22 § och 24 §, 5 kap 40, 23, 32, 63 och 64, tredje stycket §§ KL)	7
1.11	Talarordning och ordningen vid sammanträdena	8
1.12	Yrkanden.....	8
1.13	Deltagande i beslut (4 kap 25 § första stycket KL)	8
1.14	Omröstningar (4 kap 25 § andra st, 5 kap 52-54 och 56 §§ KL, samt 2 § lag (1992:339) om proportionellt valsätt)	9
1.15	Motioner (5 kap 22 § 2 p KL)	9
1.16	Medborgarförslag (5 kap 22 § sista stycket KL)	10
1.17	Företagens initiativrätt (3 kap 11 § och 5 kap 22 § 5 p KL)	10
1.18	Interpellationer (5 kap 59-63 §§ KL)	10
1.19	Frågor (5 kap 64 § KL).....	11
1.20	Beredning av ärendena (5 kap 26-37 §§ KL).....	11
1.21	Fullmäktiges beredningar (3 kap 2 § KL).....	12
1.22	Återredovisning från nämnderna (6 kap 15 § KL).....	12
1.23	Valberedning	12
1.24	Justering av protokollet (5 kap 69 § KL)	12
1.25	Reservation (4 kap 27 § KL)	12
1.26	Expediering och publicering.....	13
1.27	Allmänhetens frågestund	13

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

1.1 Antalet ledamöter (5 kap 5-8 §§ KL)

1 § Fullmäktige har 35 ledamöter och 18 ersättare.

1.2 Fullmäktiges presidium (5 kap 11 § KL)

2 § De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen ska förrättas på ett sammanträde som hålls före december månads utgång.

Vid valet bestämmer fullmäktige mandattidens längd.

3 § Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

4 § Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

1.2.1 Presidiets arbetsuppgifter (5 kap 72 § punkten 10 KL)

5 § Presidiet ska

- Utarbeta en långsiktig plan för fullmäktiges arbete under kalenderåret
- Utveckla fullmäktiges roll och arbetssätt i enlighet med fastställda mål och riktlinjer
- Ansvara för att kommunfullmäktiges ärendehantering är effektiv
- Minst två gånger per år kalla till överläggningar med partiernas gruppledare
- Minst två gånger per år kalla till överläggningar med kommunstyrelsens presidium
- Delta i kommunens presidieträffar
- Följa upp verkställigheten av enskilda fullmäktigebeslut
- Bevaka att redovisning och granskningsrapport över lämnade partistöd lämnas till fullmäktige
- Bereda revisorernas budget
- Samråda med kommunens revisorer om revisionsarbetet
- Bereda och upprätta förslag till beslut i frågor om ansvarsfrihet och anmärkning (5 kap 24 § och 32 § KL)
- Introducera nya ledamöter, t ex genom olika utbildningsprogram

- Minst två gånger per år anordna studiebesök eller annan information till fullmäktiges ledamöter för att informera om pågående och kommande projekt

1.2.2 Särskilda yttranden (protokollsanteckning)

I anslutning till ett ärende kan ledamot med ordförandes medgivande få sin mening antecknad till protokollet (protokollsanteckning, särskilt yttrande, röstförklaring).

Anteckningens innehåll ska vara känt för fullmäktige genom att det antingen varit uppläst för fullmäktige eller framgår av beslutsunderlaget, t ex. som protokollsanteckning eller motsvarande under beredningen av ärendet.

Protokollsanteckning ska lämnas skriftligen till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet.

Protokollsanteckningar bör vara kortfattade.

1.3 Tid och plats för sammanträdena (5 kap 12, 13 och 15 §§ KL)

6 § För varje år bestämmer fullmäktige vilka månader på året man sammanträder samt specifika datum för sammanträdena. Beslutet skall tas senast före utgången av december månad året före sammanträdestiderna skall gälla.

Om inte ordföranden, i samråd med övriga presidieledamöter, beslutar annat, påbörjas ordinarie sammanträde klockan 19.00.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i oktober.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

7 § Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

8 § Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde skall ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på lämpligt sätt.

9 § Fullmäktiges presidium bestämmer årligen var fullmäktiges sammanträden ska äga rum. Beslutet bör tas senast före utgången av december månad före året som avses.

10 § Fullmäktige beslutar särskilt om i vilken eller vilka ortstidningar som annonsering om sammanträden ska ske. Annonsering ska även ske på kommunens hemsida.

Fullmäktige bestämmer i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som ska behandlas ska införas i ortstidningen/ortstidningarna. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidningen/ ortstidningarna och på hemsidan.

1.3.1 Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

11 § Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet skall fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

1.4 Deltagande på distans

Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska anmäla detta till Administrativa avdelningen. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

1.5 Ärenden och handlingar till sammanträdena

12 § Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

13 § Styrelsens, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kungörelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer och frågor bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

1.6 Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap 17-21 §§)

14 § En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till fullmäktiges sekreterare. Administrationen låter kalla in den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

15 § Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

Ledamoten är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

16 § Det som sagts om ledamot i 13 och 14 §§ gäller också för ersättare, som kallats till tjänstgöring.

17 § Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

1.7 Upprop

18 § En uppropslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde förrättas upprop enligt uppropslistan.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

1.8 Protokolljusterare (5 kap 69 § KL)

19 § Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justering av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har förrättats enligt 18 §, väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

1.9 Turordning för handläggning av ärendena

20 § Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende skall behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

1.10 Yttranderätt vid sammanträdena (4 kap 22 § och 24 §, 5 kap 40, 23, 32, 63 och 64, tredje stycket §§ KL)

21 § Rätt att delta i överläggningarna har

- ordföranden och vice ordförandena i en nämnd eller gemensam nämnd vid behandling av ett ärende där nämndens verksamhetsområde berörs
- ordföranden och vice ordföranden i en fullmäktigeberedning, när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt
- ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga när överläggning hålls med anledning av svaret
- styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 3 kap 11 och 12 §§ KL, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget

22 § Revisorerna ska ges tillfälle att delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

23 § Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Ingår kommunen i en samverkan genom gemensam nämnd får ordföranden efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som behövs kalla ordföranden och vice ordföranden i den gemensamma nämnden och anställda i de samverkande kommunerna/landstingen för att lämna upplysningar vid sammanträdena.

Om fullmäktige inte beslutar något annat bestämmer ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

§ 24 Kommunchefen får delta i överläggningen i alla ärenden.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

1.11 Talarordning och ordningen vid sammanträdena

25 § Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för ett genmäle med anledning av vad en talare anför. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta från talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans eller hennes anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

1.12 Yrkanden

26 § När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs skall den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

1.13 Deltagande i beslut (4 kap 25 § första stycket KL)

27 § En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation.

1.14 Omröstningar (4 kap 25 § andra st, 5 kap 52-54 och 56 §§ KL, samt 2 § lag (1992:339) om proportionellt valsätt)

28 § När omröstningar genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppopslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

29 § En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig om den

- upptar namnet på någon som inte är valbar,
- upptar flera eller färre namn än det antal personer som skall väljas,
- upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

1.15 Motioner (5 kap 22 § 2 p KL)

30 § En motion

- ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter
- får inte ta upp ämnen av olika slag
- väcks genom att den ges in till kommunstyrelsens administration senast två veckor före det sammanträde med fullmäktige vid vilket ledamoten avser att väcka densamma.

En ersättare får väcka motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Styrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

1.16 Medborgarförslag (5 kap 22 § sista stycket KL)

31 § Den som är folkbokförd i kommunen får väcka ärende i fullmäktige (medborgarförslag). Ett medborgarförslag

- ska vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer, ställas till kommunfullmäktige och rubriceras Medborgarförslag
- ska innehålla namnförtydligande, adress och telefonnummer
- får inte ta upp ämnen av skilda slag
- väcks genom att det skickas till kommunstyrelsens administration senast två veckor före sammanträdet

Ett medborgarförslag kan bara behandlas i sak i fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde.

Medborgarförslaget skall beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes.

När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas.

Styrelsen ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

1.17 Företagens initiativrätt (3 kap 11 § och 5 kap 22 § 5 p KL)

32 § Styrelsen i ett sådant företag som avses i 3 kap 11 och 12 §§ KL får väcka ärenden i fullmäktige om sådana ärenden som företaget är skyldig att se till att fullmäktige får ta ställning till.

1.18 Interpellationer (5 kap 59-63 §§ KL)

33 § En interpellation

- ska vara skriftlig och undertecknad av en ledamot

- bör ges in till kommunens administration senast två veckor före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i kungörelsen.

Den ledamot som har ställt interpellationen bör få del av svaret dagen före den sammanträdesdag, då svaret skall lämnas.

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 3 kap 11 eller 12 §§ KL, får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.

1.19 Frågor (5 kap 64 § KL)

34 § En fråga ska

- vara skriftlig och undertecknad av en ledamot
- ges in till kommunens administration senast två veckor före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs i 33 § gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

1.20 Beredning av ärendena (5 kap 26-37 §§ KL)

35 § Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut om beredning och remiss av sådana ärenden som har fattats.

1.21 Fullmäktiges beredningar (3 kap 2 § KL)

36 § Kommunfullmäktige kan tillsätta tillfälliga beredningar för särskilt ändamål och med rätt att väcka ärende i fullmäktige.

Inom varje beredning skall utses en ordförande och en vice ordförande.

1.22 Återredovisning från nämnderna (6 kap 15 § KL)

37 § Fullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.

1.23 Valberedning

38 § På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av 9 ledamöter och lika många ersättare. Varje parti som finns representerat i fullmäktige ska finnas representerat i valberedningen.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Valberedning bestämmer själv sina arbetsformer.

1.24 Justering av protokollet (5 kap 69 § KL)

39 § Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordföranden under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan fullmäktige justerar den.

1.25 Reservation (4 kap 27 § KL)

40 § Om en ledamot har reserverat sig mot beslut och ledamoten vill motivera reservationen, skall ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Om fullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen dock lämnas så snart det kan ske och senast under den sammanträdesdag beslutet fattades.

1.26 Expediering och publicering

41 § Utdrag ur protokollet ska lämnas till de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunens revisorer ska dock alltid erhålla hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

42 § Protokollet ska utöver de i 5 kap 70 § KL uppställda kraven på tillkännagivande även inom samma tid publiceras på kommunens hemsida

1.27 Allmänhetens frågestund

§ 43 Allmänheten ska beredas tillfälle att ställa frågor (allmänhetens frågestund) vid fullmäktiges sammanträden i februari, maj och oktober.

I kungörelsen till dessa sammanträden ska det anges att allmänhetens frågestund ska förekomma.

§ 44 Frågorna får ställas till fullmäktiges ledamöter och ersättare, ordföranden och vice ordföranden i kommunens nämnder/styrelser, bolag och stiftelser.

§ 45 Frågorna bör lämnas in till kommunens administrativa avdelning senast en vecka innan sammanträdet, för att svaren ska bli så bra som möjligt. Frågorna får ställas skriftligt eller muntligt. Frågeställaren bör själv läsa upp frågan i samband med frågestunden eller om denne istället så önskar, kan kommunfullmäktiges ordförande läsa upp frågan.

Frågor och svar skall vara kortfattade. Eventuell följdfråga av den frågande får ställas. Om två eller flera personer ställer samma fråga, får frågan besvaras samtidigt. Om en person önskar framställa flera frågor inom olika områden får detta göras i mån av tid.

Allmänhetens frågestund får uppta max 30 minuter av fullmäktiges sammanträde.